

Çok Hafif Araçları İşletme Yönetmeliği
(SHY-6C)

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'na dayanılarak hazırlanan bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye hava sahası içinde uçacak çok hafif hava araçlarının satandartlarını, işletme faaliyetlerini ve uçuş kurallarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu Yönetmelik, çok hafif hava araçları ile uçmak ve uçurmak için izin ve işletme ruhsatı almak üzere müracaat edecek, gerçek ve tüzel kişilerde aranılacak şartları, izin ve işletme ruhsatı verilmesine ait esasları vebu tür faaliyetlerde uygulanması zorunlu usul ve standartları kapsar

Tanımlar

MADDE 3- Bu yönetmeliğkte geçen:

"Bakanlık" terimi, Ulaştırma Bakanlığı'nı,

"Çok Hafif Hava aracı" terimi, motorlu ve motorsuz çok hafif hava araçlarını,

"Motorlu çok hafif hava aracı (Ultralight)" terimi, Ek-1'deki limitlerde sınırlandırılan sportif, eğlence, eğitim ve ticaret amacıyla kullanılan hava araçları;

"Motorsuz çok hafif hava aracı (Hang Glider)" terimi, boş ağırlığı 75 kg.dan az olan, motorsuz, hava hareketlerinin kaldırıcı gücünden yararlanılarak spor ve eğlence amacıyla uçulan hava araçlarını;

"Sportif havacılık kuruluşları" terimi, çok hafif hava araçlarının uçmaları, uçurulmaları uçucularının eğitimlerinin yaptırılması amacıyla kurulan kuruluşları,

"Hava Parkı" terimi, havaalanı niteliğinde olmayıp, satırları kapalamak zorumluluğu olmaya en az EK- 2 deki boyutlara sahip yüzey olarak uçuşa elverişli, performansı uygun hava araçlarının iniş-kalkışlarında kullanabilecek, uçuş izni alınmış sahaları;

"Motorlu çok hafif hava araçlarıyla uçacak pilotlara, Sivil Havacılık biriminin izin verdiği kuruluşlar tarafından eğitim yaptırılan ve sivil havacılık birimince verilen pilot lisansını;

"PPL" terimi özel pilot lisansını;

İKİNCİ KISIM

Tescil, Uçuşa elverişlilik, Uçuş Şartları,

Uçucularda Aranılacak Özellikler, Uçuş aletleri

Motorlu çok Hafif Araçlarının Kayıt, Tescil ve Uçuşa Elverişlilik Belgeleri

MADDE 4- Motorlu çok hafif hava araçlarının kayıt ve tescillerinin yapılabilmesi ve uçuşa elverişliliğinin devamı ile ilgili işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Motorlu çok hafif hava araçlarının Bakanlıkça tescil zorunludur. Motorlu çok hafif hava aracı tescili için 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 57'nci Maddesi'nde belirtilen belgeler Bakanlığa verilir.

b) Motorlu çok hafif hava araçlarına uçuşa elverişlilik sertifikası verilebilmesi için yetkili imalatçı firmanın o hava aracı için yapmış olduğu son kontrolleri ve uçabileceğini belirten belge yeterlidir.

Yeterli imalatçı firmadan sözkonusu belgeler alınamadığı veya aracının amatör olarak yerli veya yabancı kişi veya kuruluşça imali halinde Bakanlıkça yapılacak veya yaptırılacak kontrol sonucuna göre işlem yapılır.

c) Motorlu çok hafif hava araçlarının uçuşa elverişlilik sertifikaları, hava aracı el kitaplarında belirtilen bakımları yapıp hava aracının defterine işlendiği sürece hava aracının kaydı silininceye kadar geçerlidir. Ancak hava aracı bakım kayıt defteri yılda bir kere gerekli kontroller yapılmak ve tasdiklenmek üzere Bakanlığa gönderilir.

Uçuş Şartları

MADDE 5- Motorlu çok hafif hava araçları sivil havacılık birimince önceden izin verilmiş hava sahalarında uçabilirler.

Uçuşlar gündüz görerek uçuş şartlarında uçabilirler.

Çok hafif hava araçlarında alet uçuşu ve akrobasi yapılmaz.

Çok hafif hava araçları, diğer hava araçlarını gözlemek ve onlardan sakınmak ve hava aracının öncelik tanımak zorundadır.

Motorlu çok hafif hava araçları motorsuz çok hafif araçlarına geçiş önceliği tanımak zorundadır.

Şehir, kasaba ve diğer yerleşim bölgeleri ile açık hava toplantıları üzerinde özel izin alınmaksızın uçuş yapılamaz.

Havaalanı trafik bölgesinde, kontrol bölgelerinde, terminal kontrol sahalarında ya da bu tür bölgelerde, daha önce bu bölgenin sorumlularından izin alınmadan uçuş yapılamaz.

Yasak ve girilmesi sınırlı bölgeler üzerinde o bölgenin sorumlularından izin alınmadan uçuş yapılamaz.

Çok hafif hava araçları yalnız yer görüldüğü hallerde uçuş yapabilirler. Görüş mesafesi yerde ve havada 2 kilometrenin altında olmalıdır.

Çok hafif hava araçları bulutlara yatay olarak, 1852 m. (bir Nautical mil), yükseklik olarak da 304.80 m. (1000 feet) den fazla yaklaşamazlar.

Pilot Lisansı

MADDE6- Motorlu çok hafif hava araçlarında uçacak kişilerin en az motorlu çok hafif hava aracı pilot lisansına sahip olmaları gereklidir.

Lisans Şartları

a. Bir sportif havacılık kuruluşunda uygun programa göre yapılmış uçuş eğitimi;

Motorlu çok hafif hava araçlarında uçacak kişilerin lisans alabilmek için görmeleri gereken uçuş eğitimleri aşağıdadır.

1) PPL Lisansına sahip uçuculara uygulanacak eğitim: Bir uçuş öğretmeni eşliğinde, 5 saatten az olmamak kaydıyla, uçuş eğitimi sonunda yalnız uçmak, bu eğitim süresince en az 10 normal iniş-kalkış yapmak. 20 m. toleransla 3 başarılı nokta inişi ile 200 m. yükseklikten 30 m. toleransla noktaya başarılı mecburi iniş talimi yapmak.

2) Uçuşa yeni başlayanlara uygulanacak eğitim: Bir uçuş öğretmeni eşliğinde 10 saatten az olmamak kaydıyla, uçuş eğitimi sonunda yalnız uçmak, bu eğitim süresince en az 25 adet normal iniş-kalkış yapmak 20m. toleransla 3 başarılı nokta inişi ile 200m. yükseklikten 30m. toleransla noktaya başarılı mecburiyet iniş talimi yapmak, pert dö vites'lerden başarılı çıkış eğitimi görmek, 10 sorti yalnız meydan turu yapmak, havacılık haritalarının okunuşunu öğrenerek yalnız uçuş sonrasında en az 35 km. lik bir seyrüsefer uçuşu yapmak uçuş öğretmenininki gerek göreceği miktarda çift kumanda uçuşu yapmak.

b. En az PPL lisansı için belirtilen sağlık şartlarına uygunluğu belirleyen sağlık raporu,

c. Aşağıdaki bilgileri kapsayan teorolojik eğitim sınavının yapılması ve bu sınav dan %100 üzerinden %70 geçerli not alınması.

1) Aerodinamik : Havaaracı üzerindeki aerodinamik kuvvetler, kumandanların etkileleri, kaldırma kuvveti, taşıma kuvveti, ağırlık, geri sürüklenme,

2. Meteoroloji : Hava, hava basıncı, ısı, rüzgarlar, bulutlar,

3. Hava aracı bilgileri: Tanımı, Özellikleri.

Yukarıda belirtilen özelliklere haiz olanlar, "Motorlu çok hafif hava aracı pilot lisansı" almayan hak kazanırlar.

Motorlu çok hafif hava aracı pilot lisansı, uçuş eğitimini yaptıran sportif havacılık kuruluşunun teklifi üzerine Bakanlık'ça verilir.

Uçuş Öğretmen sertifikası

MADDE 8- Motorlu çok hafif hava araçlarında öğretmenlik yapılabilmesi için Bakanlıktan "Uçuş Öğretmen Sertifikası" alınması gereklidir. Uçuş öğretmen sertifikası verilebilmesi için, bu tür hava araçlarında en az 50 saat yalnız havacılık kuruluşundan yeterli bulunduğu dair belge alınması gereklidir.

Bir Diğer Kişiyle Uçabilme Şartları

MADDE 9- Motorlu Çok Hafif Hava aracı ile ikinci bir kişiyi uçuracak pilotun en az 30 saat yalnız uçmuş olması gereklidir. PPL lisansına sahip olanlar için 100 saat yalnız uçmuş yeterlidir.

Uçuculuğun Devamı veya Lisansın Yenilenmesi

MADDE 10- Motorlu çok hafif hava aracı pilot lisansları 24 ay için geçerli olup, gerekli sağlık şartlarına uygunluğu belirleyen sağlık raporu ile son 6 ay içinde en az 6 iniş-kalkış yapıldığının bir sportif havacılık kuruluşunca belgelenmesi halinde Bakanlık'ça yenileme işlemi yapılır.

Motorsuz çok Hafif Hava Araçları Pilot Lisansı ve Uçuş Kuralları

MADDE 11- Motorsuz çok hafif hava araçları için pilot lisans zorunluluğu yoktur. Bu hava araçlarında can güvenliği ve uçuş emniyeti uçan kişinin kendi sorumluluğundadır. Bu hava araçlarında uçacak kişilerin genel havacılık kurallarını bilmeleri ve uygulamaları gerekmektedir.

Motorlu Çok Hafif Hava araçları Uçuş Aletleri ve Teçhizatı

MADDE 12 - Motorlu çok hafif hava araçlarında bulunması gereken uçuş aletleri sürat saati, altımetre manyetik pusuladır. Deniz üzerinde yapılacak kalkış ve inişlerde flatör kullanmak zorunludur. Ticari Hava taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)nda belirtilen deniz teçhizatı ve telsizin bulundurulması ihtiyaridir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Sorumluluk ve Denetleme

Sorumluluk

MADDE 13- Sportif havacılık kuruluşları, bu Yönetmeliğin kapsadığı faaliyetlerin uygulanmasında aşağıda belirtilen hususların yerine getirilmesinden sorumludurlar.

a. Hava araçlarının kayıt ve tescillerinin yaptırılması ve uçuşa elverişliliğin devamının sağlanmasını teminen:

1) Kontrollerinde uçacak hava araçlarının kayıt ve tescillerini Bakanlığa yaptırmak ve bunlarla ilgili kayıt tescil evrakını, sigorta poliçelerini, uçuş bakım kayıt formlarını kapsayan uçak sicil dosyalarını tutmak,

2) Hava aracı uçuşları formlara işlemek,

3) Hava aracı bakım kitaplarına belirtilen bakımların yapılmasını sağlamak,

4) Yukarıda belirtilen işlemleri yapılmamış hava araçlarının uçmalarına mani olmak,

5) Uçuşa elverişliliğini kaybeden hava araçlarının durumlarının Bakanlığa bildirmek, zorundadırlar.

b. Uçucuların eğitimi ile ilgili olarak:

1) Aşağıdaki dökümanları ihtiva eden pilot dosyalarını tutmak,

a. Sağlık raporu,

b. Pilot lisansı fotokopisi,

c. Uçuş kayıt defteri,

d. Kendi isteği ile uçtuğuna dair taahhüt belgesi,

2) Motorlu çok hafif hava aracı pilot lisansı alacak PPL lisanslı pilotlara bu yönetmeliğin ikinci kısım 7. maddesinde belirtilen eğitimi yaptırarak lisanslarına işledikten sonra Bakanlığa onaylatmak,

zorundadırlar.

c. Uçuş faaliyetlerinin takip ve koordinasyonunun temini için:

1) Devamlı uçulacak hava sahaları için sivil havacılık biriminden izin almak,

2) Bu Yönetmelik ikinci kısımda belirtilen şartlara uygun uçuş programları yapmak, uçuşların bu program ve maddelere uygun yapıldığını kontrol etmek, kurallara uymayanların uçuşunu keserek Bakanlığa haber vermek,

d. Yer faaliyetlerinin takip ve koordinasyonunun temini için

1) Hizmetlerini sürdürecekleri "Havaalanı" veya "Hava Parkı" temin etmek ve hava parkı boyutlarının; bu Yönetmeliğın birinci kısım 3. maddesindeki ölçülere uygunluğ sağlamak,

2) Söz konusu olan bu parkların işletilmesi için Bakanlıktan izin almak,

3) Kontrolundaki havaaralarının bakım-ikmal işlerini sağlamak,

4) "Hava Parkı" bölgesinde sosyal ihtiyaçlara cevap verecek tesisler kurmak,

zorundadırlar.

Denetleme

MADDE 14- Sportif havacılıkmkuruluşları "Sivil Havacılık Teknik Denetleme Yönetmeliğı (SHY-21)" inde belirtilen şekilde denetlenirler.

DÖRDÜNCÜ KISIM

İşletme İzinleri

Sportif Havacılık Kuruluşları

MADDE 15- Sportif Havacılık Kuruluşlarının kurulması ve işletilmesi Ulaştırma Bakanlığının iznine tabi olup, "Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliğı (SHY-6A)"nden belirtilen işletme ruhsatının alınması zorunludur.

Amatör Uçuşlar

MADDE 16- ok Hafif hava aracına sahip kişilerin amatör olarak yapacakları uçuş faaliyetleri için işletme ruhsatı alınması gerekmez. Amatör uçuşlar ancak Türkiye AIP'sinde yayınlanmış bulunan Sivil havacılıkla ilgili kuralları uygulamak kaydıyla yapılabilir.

BEşİNCİ KISIM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 17- Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- Bu yönetmelik hükümlerini Ulaştırma Bakanlığı yürütür.

EK-1 MOTORLU ÇOK HAFİF HAVAARAÇLARI LİMİTLERİ

Azami Boş Ağırlığı Tek kişilik;150 kg.

iki kişilik;180 kg.

Azami Kalkış Ağırlığı Tek kişilik 230 kg.

İki kişilik;350 kg.

Bu ağırlıklara emniyet araçları; paraşüt, kask, can yeleği, ve denize inişte kullanılan flatörler dahil değildir.

En az kanat alanı; 10 metre kare.

Kumanda satırları: En az iki eksenle aerodinamik kumandalı.

Pert dö vites sür'ati: gaz tam kesik iken en fazla 45 km/S

En fazla Sür'at : Gaz tam açık iken 160km/S

Yakıt kapasitesi(En çok) 19 Lt.

EK-2 HAVA PARKI BOYUTLARI (ŞEKİL-1)

1. En küçük boyutu : 150x100 m.

2. En az pist uzunluk ve genişliği: Kullanılacak hava araçlarının azami kalkış ağırlığındaki kalkış rule mesafesinin üç katı uzunluk ve 15 m. genişlik.

3. Kalkış-iniş yönündeki azami engeller: İniş-kalkış istikametinde 500 m. mesafede 5 dereceden daha fazla tırmanışı gerektirmeyecek eğim ve engel,

4. Pist kenar engelleri: Kalkılacak şeridin sağ ve solunda 40'ar metrelik mesafede 20 dereceden daha fazla tırmanmayı gerektirmeyecek eğim ve engel,

5. Bina yakınlıkları: En yakın bina mesafesi pist merkezine 500 m,

6. En yakın iskan alanı: En yakın iskan alanı pist merkezine 600m.